

Nikezića i Milića prebili bez razloga

Podgorica - Razlozi za primjenu sredstava prinude prema pritvorenicima Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija (ZIKS) Daliboru Nikeziću i Igoru Miliću nijesu postojali, a naročito ne u obimu i na način kako je to učinjeno 27. oktobra prošle godine, mišljenje je ombudsmana Šućka Bakovića.

Kancelarija ombudsmana, nakon što mu je dostavljena cjelokupna dokumentacija i snimak sa sigurnosnih kamera Istražnog zatvora na kojem se vidi kako uniformisane osobe pendrekom i nogama udaraju pritvorenike, koje ostali drže u ležećem položaju na podu hodnika zatvora, zaključila je da su, u konkretnom slučaju, povrijedila prava Nikezića i Milića.

Podgoričko tužilaštvo je prije mjesec i po dana, na osnovu iste dokumentacije, odbacilo krivične prijave porodica pretučenih pritvorenika, podnesene protiv više NN službenika ZIKS-a zbog sumnje da su zlostavljali i mučili njihove sinove. Vrhovna državna tužiteljka Ranka Čarapić je saopštila da u konkretnom slučaju nema mjesta pokretanju krivičnog postupka jer nije utvrđen osnov sumnje da je postojalo krivično djelo.

"Tužilac je pored ostalih dokaza cijenio i video zapis sa kamere, koja se nalazi u službenom hodniku ZIKS-a", navela je Čarapić, dodajući da je "odbačaju krivične prijave prethodio iscrpan pretkrivični postupak".

Tužilaštvo, Ministarstvo pravde i uprava ZIKS-a usaglasili su se oko stava da su pritvorenici Nikezić i Milić pružali aktivni otpor, te da nije bilo prekoračenja ovlaštenja od strane službenika, za razliku od crnogorskog ombudsmana koji je u zvaničnom dokumentu naveo da je postupanje službenika ZIKS-a u suprotnosti sa odredbama Ustava Crne Gore.

"Pritvorene osobe nijesu pružale otpor. Postupanje službenika ZIKS-a, u konkretnom slučaju, u suprotnosti je i sa potvrđenim međunarodnim ugovorima i opšteprihvaćenim pravilima međunarodnog prava koji garantuju čovječno postupanje i sa poštovanjem prema svim osobama lišenih slobode", navodi se u mišljenju ombudsmana, dostavljenom skupštinskom Odboru za ljudska prava, koji će ga danas razmatrati.

U istom dokumentu se podsjeća na odredbe Zakonika o krivičnom postupku kojim je propisana zabrana vrijeđanja ličnosti i dostojanstva pritvorenika, kao i na članove 58 i 62 Pravilnika o načinu vršenja službe obezbjeđenja, naoružanja i opremi službenika obezbjeđenja u ZIKS-u kojima se dozvoljava upotreba sredstava prinude, fizičke snage i gumene palice samo u slučajevima kada je to potrebno da bi se savladao otpor osoba lišenih slobode, spriječilo bjekstvo, odbio fizički napad.

"Polazeći od utvrđenih činjenica, a posebno navedenog video zapisa i citiranih propisa, zaštitnik je mišljenja da nijesu postojali razlozi za primjenu sredstava prinude prema Nikeziću i Miliću, pritvorenim licima, a naročito ne u obimu i na način, kako je to učinjeno u konkretnom slučaju", piše u dokumentu.

Ombudsman je, shodno zakonskim ovlaštenjima, dao preporuke upravi Zavoda "da bez odlaganja preduzme mjere za utvrđivanje disciplinske odgovornosti službenika koji su u konkretnom slučaju primijenili fizičku snagu i gumenu palicu prema Nikeziću i Miliću", ali i da obezbijede dosljedno poštovanje nacionalnih propisa, potvrđenih međunarodnih ugovora i opšteprihvaćenih pravila međunarodnog prava, koji se odnose na poštovanja prava osoba lišenih slobode.

"Zavod za izvršenje krivičnih sankcija je dužan da, u roku od 20 dana od dana prijema preporuke, zaštitniku ljudskih prava i sloboda dostavi izvještaj o preduzetim radnjama i mjerama za izvršenje ove preporuke", kaže se u preporukama ombudsmana, koji ne može narediti njihovo izvršenje.

Ukoliko ZIKS ne postupi po preporuci, ombudsman se može obratiti javnosti, neposredno višem organu, odnosno Ministarstvu pravde i o tome podnijeti poseban izvještaj.

Oborili, pa šutirali

Ombudsman, nakon uvida u snimak na kojem se vidi brutalno prebijanje pritvorenika, zapazio je, što je i navedeno u dokumentu, da aktivnog otpora nije bilo.

"Petnaest službenika ZIKS-a, od kojih su sedmorica u maskirnim uniformama, užurbanim korakom prolaze hodnikom i otvaraju vrata na jednoj od prostorija u tom hodniku; da zatim desetak uniformisanih službenika ulazi u tu prostoriju i udruženim snagama izvode dva pritvorena lica, a potom još jedno, koja ne pružaju otpor; da su prvo izvedeno pritvoreno lice službenici ZIKS-a oborili na pod hodnika i počeli da ga udaraju-tuku rukama, nogama i gumenom palicom; da su drugo pritvoreno lice povelili niz hodnik; da za to vrijeme lice koje leži na podu udara-tuče nekoliko uniformisanih službenika; da zatim službenici ZIKS-a izvode još jedno pritvoreno lice, koje takođe ne pruža otpor, pribijaju ga uza zid i udaraju gumenom palicom, a zatim ga vraćaju u istu prostoriju iz koje su ga izveli; da pritvoreno lice koje je prvo izvedeno u hodnik, za to vrijeme leži na podu hodnika okruženo službenicima ZIKS-a, i u drugom minutu video zapisa biva odvedeno niz hodnik", piše u dokumentu.

T.PAVIĆEVIĆ

Gornji dio

Autor: *Tanja Pavićević*

Ključne riječi: *tortura, ljudska prava, preporuke,*

Institucije u svojstvu subjekta:

Zavod za izvršenje krivičnih sankcija ZIKS, Građani, Osumnjičeni, Istražni zatvor Spuž, Vrhovno državno tužilaštvo, Ministarstvo pravde, Odbor za ljudska prava i slobode, Ombudsman

Osobe u svojstvu subjekta:

Dalibor Nikezić, Igor Milić, Ranka Čarapić

Teme:

Društvo » Hronika, Vlada, Sudstvo

ZA RAZLIKU OD TUŽILAŠTVA, MINISTARSTVA PRAVDE I ZIKS-A, OMBUDSMAN UTVRDIO DA JE BILO TORTURE NAD PRITVORENICIMA U SPUŽU

Nikezića i Milića prebili bez razloga

Batinaši prekršili međunarodne norme: Snimci sa Jutjuba

Podgorica – Razlozi za primjenu sredstava prinude prema pritvorenima Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija (ZIKS) Daliboru Nikeziću i Igoru Miliću nijesu postojali, a naročito ne u obimu i na način kako je to učinjeno 27. oktobra prošle godine, mišljenje je ombudsmana Sučka Bako-
vića.

Kancelarija ombudsmana, nakon što mu je dostavljena cjelokupna dokumentacija i snimak sa sigurnosnih kamera Istražnog zatvora na kojem se vidi kako uniformisane osobe pendrekom i nogama udaraju pritvorenike, koje ostali drže u ležećem položaju na podu hodnika zatvora, zaključila je da su, u konkretnom slučaju, povrijeđena prava Nikezića i Milića.

Podgoričko tužilaštvo je prije mjesec i po dana, na osnovu iste dokumentacije, odbacilo krivične prijave porodica pretučenih pritvorenika, podnesene protiv više NN službenika ZIKS-a zbog sumnje da su zlostavljali i mučili njihove sinove. Vr-

hovna državna tužiteljka Ranka Čarapić je saopštila da u konkretnom slučaju nema mjesta pokretanju krivičnog postupka jer nije utvrđen osnov sumnje da je postojalo krivično djelo.

"Tužilac je pored ostalih dokaza cijenio i video zapis sa kamere, koja se nalazi u službenom hodniku ZIKS-a", navela je Čarapić, dodajući da je "odbaćaju krivične prijave prethodio iscrpan pretkrivični postupak".

Tužilaštvo, Ministarstvo pravde i uprava ZIKS-a usaglasili su se oko stava da su pritvorenici Nikezić i Milić pružali aktivni otpor, te da nije bilo prekoračenja ovlaštenja od strane službenika, za razliku od crnogorskog ombudsmana koji je u zvaničnom dokumentu naveo da je postupanje službenika ZIKS-a u suprotnosti sa odredbama Ustava Crne Gore.

"Pritvorene osobe nijesu pružale otpor. Postupanje službenika ZIKS-a, u konkretnom slučaju, u suprotnosti je i sa potvrđenim međunarodnim ugovorima i

opšteprihvaćenim pravilima međunarodnog prava koji garantuju čovječno postupanje i sa poštovanjem prema svim osobama lišenih slobode", navodi se u mišljenju ombudsmana, dostavljenom skupštinskom Odboru za ljudska prava, koji će ga danas razmatrati.

U istom dokumentu se podsjeća na odredbe Zakonika o krivičnom postupku kojim je propisana

zabrana vrijeđanja ličnosti i dostojanstva pritvorenika, kao i na članove 58 i 62 Pravilnika o načinu vršenja službe obezbjeđenja, naružanja i opremi službenika obezbjeđenja u ZIKS-u kojima se dozvoljava upotreba sredstava prinude, fizičke snage i gumenih palice samo u slučajevima kada je to potrebno da bi se savladao otpor osoba lišenih slobode, spriječilo bjekstvo, odbio fizički napad.

"Polazeći od utvrđenih činjenica, a posebno navedenog video zapisa i citiranih propisa, zaštitnik je mišljenja da nijesu postojali razlozi za primjenu sredstava prinude prema Nikeziću i Miliću, pritvorenim licima, a naročito ne u obimu i na način, kako je to učinjeno u konkretnom slučaju", piše u dokumentu.

Ombudsman je, shodno zakonskim ovlaštenjima, dao preporuke upravi Za-

voda "da bez odlaganja preduzme mjere za utvrđivanje disciplinske odgovornosti službenika koji su u konkretnom slučaju primijenili fizičku snagu i gumenu palicu prema Nikeziću i Miliću", ali i da obezbijede dosljedno poštovanje nacionalnih propisa, potvrđenih međunarodnih ugovora i opšteprihvaćenih pravila međunarodnog prava, koji se odnose na poštovanja prava osoba lišenih slobode.

"Zavod za izvršenje krivičnih sankcija je dužan da, u roku od 20 dana od dana prijema preporuke, zaštitniku ljudskih prava i sloboda dostavi izvještaj o preduzetim radnjama i mjerama za izvršenje ove preporuke", kaže se u preporukama ombudsmana, koji ne može narediti njihovo izvršenje.

Ukoliko ZIKS ne postupi po preporuci, ombudsman se može obratiti javnosti, neposredno višem organu, odnosno Ministarstvu pravde i o tome podnijeti poseban izvještaj.

T. PAVIĆEVIĆ

Oborili, pa šutirali

Ombudsman, nakon uvida u snimak na kojem se vidi brutalno prebijanje pritvorenika, zapazio je, što je i navedeno u dokumentu, da aktivnog otpora nije bilo.

"Petnaest službenika ZIKS-a, od kojih su sedmorica u maskirnim uniformama, uzurbanim korakom prolaze hodnikom i otvaraju vrata na jednoj od prostorija u tom hodniku; da zatim desetak uniformisanih službenika ulazi u tu prostoriju i udruženim snagama izvođe dva pritvorena lica, a potom još jedno, koja ne pružaju otpor; da su prvo izvedeno pritvoreno lice službenici ZIKS-a oborili na pod hodnika i počeli da ga

udaraju-tuku rukama, nogama i gumenom palicom; da su drugo pritvoreno lice povelili niz hodnik; da za to vrijeme lice koje leži na podu udara-tuče nekoliko uniformisanih službenika; da zatim službenici ZIKS-a izvođe još jedno pritvoreno lice, koje takođe ne pruža otpor, pribijaju ga u zid i udaraju gumenom palicom, a zatim ga vraćaju u istu prostoriju iz koje su ga izveli; da pritvoreno lice koje je prvo izvedeno u hodnik, za to vrijeme leži na podu hodnika okruženo službenicima ZIKS-a, i u drugom minutu video zapisa biva odvedeno niz hodnik", piše u dokumentu.

U OSNOVNOM SUDU POČELO SUĐENJE BIVŠEM SLUŽBENIKU CENTRALNE BANKE NIKOLI MARĐONOVIĆU

Čuvao tuđe mejlove o Prvoj banci

Podgorica – Bivši glavni stručnjak Centralne banke Nikola Marđonović, kome je optužnicom stavljeno na teret "produženo krivično djelo neovlašćeni pristup zaštićenom računaru i računarskoj mreži", pred sudijom Predragom Tabasom odbacio je djelo koje mu se stavlja na teret.

"Prilikom pristupa računaru mogao sam da prikrijem identitet, ali to nisam uradio jer nisam smatrao da radim nešto nelegalno. ... Prelaskom na novo radno mjesto smatrao sam da imam prava to da radim, s obzirom da mi nijesu ukinute privilegije. Nijesam presretao mejlove, niti sam koristio hakerska sredstva da bih došao do njih. Oni su me čekali i ja sam imao legalan pristup. Ko mi je dao ta ovlaštenja ne znam i da li je to nečiji propust ili mi je namješteno", ispričao je juče Marđonović.

On je kazao da "to može biti motiv pojedinaca u CBCG da svoju nestručnost, propuste i neznanje stave njemu na teret".

U optužnici Miloša Soškića, zamjenika osnovnog tužioca, navodi se da se Marđonović od 18. 4. 2007. do 4. 11. 2008. godine više puta neovlašćeno uključio u računarsku mrežu i računare zaposlenih u CBCG, čiju je i poštu, između ostalog, kopirao.

Marđonović je od 2004. do

Mislio je da ima privilegije: Marđonović

septembra 2007. godine bio šef Odjeljenja za održavanje i zaštitu informacionog sistema, a od kraja 2007. do oktaza 2008. šef Odjeljenja

za kontrolu informacionog sistema i izvještaj menadžmenta.

On je ispričao da je tokom službenog puta u SAD pris-

Fabris naredio da Marđonoviću prate mejlove

Božo Cvetkovski je do septembra 2007. bio lokalni administrator i pružao je podršku korisnicima. Tada su pristup serveru osim njega, kako je rekao, imali Marđonović i Milutin Prelević.

"Lokalni administratori koriste jedan nalog koji se zove 'administrator' a ima jedinstvenu šifru. Osim mene i Danila Dragojevića je imao šifru. Mijenjala se ali ne redovno jer je teško promijeniti. Taj koji zna šifru, koja je važila za veliki broj računara, može da radi šta hoće s podacima, da kopira, briše", kazao je Cvetkovski.

On je ispričao da mu je Prelević kazao da je uočio nešto neobično na mejl serveru u vezi sa nalogom Marđonovića. "Vidio sam u njegovom 'inboxu' dva mejla koji nije trebalo tu da se nađu, jer nijesu njemu poslata. Prelević mi je kazao da je više puta

pokušao da ukloni tu privilegiju, ali da se vraća, i da misli da mejlovi imaju veze sa tim. Pratili smo šta se dešava. Obavijestili smo usmeno direktoricu Tamaru Gazdić...Dobili smo nalog od glavnog ekonomiste CB Nikole Fabrisa da pratimo mejlove Marđonovića", kazao je Cvetkovski.

"Pregledao sam njegov računar i pronašao preko stotine mejlova kojih on nije bio vlasnik. Poznato mi je da su šifre administratora morale biti mijenjane i konvertovane, ali to nije rađeno prije odlaska Marđonovića. Ja sam lično ukinuo nalog mejl serveru i to brisanjem naloga", kazao je Cvetkovski. Isto je tvrdio i njegov kolega Prelević koji je rekao da mu je trebalo oko 10 mjeseci da ukine pristupni nalog Marđonovića.

tupio svom mejlu i utvrdio da dobija dosta pošte.

"Četiri mejla sam slučajnim izborom zadržao da vidim o čemu se radi. Jedan od njih bio je o edukaciji, dva o Prvoj banci, a za četvrti ne znam ni sada o čemu je. Oni nisu bili ni od kakvog značaja", ispričao je Marđonović.

On je kazao da je dva mejla vezana za Prvu banku, sačinjavao jer je mislio da će mu biti potrebna s obzirom da su ga u kratkom roku obavijestili da po povratku s puta treba da ide u njenu

kontrolu. "Tek kada je pokrenut disciplinski postupak protiv mene saznao sam da mogu i da ih brišem i prelistavam", kazao je Marđonović.

On je priznao da je ulazio u tuđe računare preko naloga "administrator", te da je kopirao neka dokumenta. Ona se tiču projekata u čijem kreiranju je i on učestvovao. Na pitanja o drugim dokumentima Marđonović je odgovorio da je mislio da ima prava i njih da kopira s obzirom da je bio i predsjednik Nezavisnog sindikata

a da mu na zahtjeve uprava nije odgovarala, kako bi došao do informacija.

"Ne sporim da sam sva dokumenta iz optužnog predloga imao u svom računaru. ...Nijesam koristio nelegalne softvere, niti sam modifikovao podatke", kazao je Marđonović u odbrani.

Ovlašćeni predstavnik CBCG Tamara Gazdić kazala je da je stav banke da se pridruži krivičnom gonjenju, ali da ne postavljaju imovinsko-pravni zahtjev jer nije nastupila nikakva šteta.

M.D.